

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

4

« РАДЯНСЬКА ШКОЛА »
1951

зменшилась підвищена збудливість окремих дітей, діти ж, які часто плакали і були малорухливі, стали більш жвавими, життєрадісними.

Аналізуючи результати нашої роботи по загартовуванню за осінньо-зимовий період, ми переконалися,

що послідовне і систематичне загартовування дитячого організму, пов'язане з усією виховною роботою, є найкращий засіб здійснення нашого першого і основного завдання — охорони здоров'я дітей і їх правильного фізичного розвитку.

Як ми проводимо загартовування дітей повітрям

А. С. СЕРЕБРЯНА,

завідуюча дитячим садком № 2, м. Одеса

Наш дитячий садок розташований в чудовому парку Лермонтовського курорту. Вже з самого входу в парк видно море, до якого веде широка алея, обсажена тополями.

У парку багато різноманітних рослин: липи, дуб, сосна, берези, багато кущів бузку, жасміну, порічок. Сріблясті струминки води б'ють з фонтана.

Дитячий садок знаходиться в глибині парку, тому до дітей не доходить шум вулиці, повітря завжди чисте, свіже. В парку багато об'єктів для спостереження природи та для ознайомлення з навколишнім життям. Море діти спостерігають в усі пори року.

Такі сприятливі природні умови начебто самі наштовхували на широке використання повітря як фактора загартовування. З цього ми і почали свою роботу, тим більше, що восени і взимку вживання спеціальних заходів не завжди доступно, вибір їх обмежений. Основний засіб в осінньо-зимовий період — це загартовування повітрям.

Взимку 1947 р. багато часу, відведеного для прогулянок, ми витрачали на одягання та роздягання дітей. Зміст прогулянок заздалегідь не продумувався, був такий бідний, що діти нудьгували, а тому, природно, ухилялися від них.

Треба було так організувати прогулянки, щоб діти взимку не менш як дві години перебували на свіжому повітрі.

Довелося багато попрацювати над тим, щоб зробити прогулянку

цікавою для дітей. Почали з старанного добирання іграшок на час прогулянок, далі спланували, як і що спостерігатимемо з дітьми надворі (сам курорт давав багатий матеріал для цього).

Щоб прогулянка була тривалішою, нам довелося на одягання та роздягання дітей мобілізувати весь технічний персонал. Це дало відчутні наслідки: діти стали більше гуляти на свіжому повітрі.

Ми переобладнали умивальну кімнату на 8 кранів, в убиральні зробили 4 очка, а також переобладнали кухню. Все це зменшувало тривалість підготовки дітей до сну, сніданку, обіду тощо, і тим самим також збільшувало час перебування дітей на свіжому повітрі.

Але через деякий час ми впевнилися, що для загартовування дітей мало лише тривалої прогулянки.

Щоб якнайповніше використати свіже повітря, ми намітили такі заходи: приймати та відпускати дітей додому тільки на повітрі; укладати дітей вдень при відкритих кватирках або вікнах (в залежності від погоди). Вирішили також усю роботу з дітьми, починаючи з 1 червня, провадити на повітрі.

Протягом року, навіть і в непогожі дні, приймали дітей на повітрі, користуючись накриттям на території курорту, що був поблизу дитячого садка.

Особливо добре налагоджене було приймання дітей на повітрі в групі вихователя тов. К. Вранці тов. К. заливала льодові доріжки, і бадьо-

ра та життєрадісна, ковзала по них разом з дітьми. Її веселий сміх підбадьорював дітей, вони охоче гралися з нею.

За її допомогою і під її керівництвом діти розчищали доріжки, будуючи з снігу вали тощо. Приклад вихователя благотворно впливав на дітей. Дедалі рідше чути було, що мати заборонила тій чи іншій дитині виходити і, навпаки, збільшувалась кількість дітей, які казали: «Я не заходжу в кімнату грітися».

Допомогу в організації загартовування дітей ми одержали від кафедри гігієни медінституту в особі проф. Берестечка.

Весь час ми вели роз'яснюючу роботу серед батьків. Неодноразово збирали для бесід, лекцій, часом подовгу говорили з батьками. Теми бесід були такі: «Психофізичні особливості дитини-дошкільника», «Свіже повітря як фактор загартовування дитячого організму», «Вплив загартовування на виховання моральних рис характеру дитини».

Багато зусиль докладали ми, щоб домогтися від батьків розуміння важливості раціонального одягу, який би відповідав погоді.

Через деякий час батьки переконалися у доцільності вжитих нами заходів і стали гарячими прихильниками загартовування дітей. Вони були дуже вдячні нам, що ми розпочали цю корисну справу: їх діти зміцніли, випадків простудних захворювань стало значно менше.

Дедалі сміливіше ми проводили свою роботу, систематично консультуючись з науковими працівниками медінституту, а також з лікарями Лермонтовського курорту — нашими шефами.

Отже, на повітрі ми приймаємо і відпускаємо дітей додому, проводимо ранкову гімнастику і окремі обов'язкові заняття. В 1947 р. уся ця робота з дітьми проводилася на майданчику з 1 червня до 1 вересня, тобто протягом трьох місяців; в 1948 р. з 15 травня до 15 вересня, тобто 4 місяці, в 1949 р. — з 3 травня до 1 жовтня, тобто 5 місяців, а вже в 1950 р. ми перевели дітей на

майданчик з 15 квітня і там же уклали дітей спати.

В 1950 р. ми запровадили обтирання дітей, а влітку купали їх у морі (або під душем).

Багато уваги приділяли ми розвитку рухів дітей, взимку фіззаняття проводили при відкритих вікнах і дуже рано переходили з дітьми для занять на майданчик. Ми добилися того, що взимку всі діти в приміщенні дитячого садка в панчішках, тапочках, а влітку — босі. Вже в травні діти на ділянці в самих трусиках і майках.

Яскравими прикладами позитивного впливу загартовування можуть бути зміни в стані здоров'я окремих дітей.

Так, Боря П. прибув в дитячий садок блідий, кволий. Часто хворів на ангіну, а тому приходив тепло вдягнений. Не знімав з шиї шарфа, яким йому дбайливі батьки закривали рот і ніс, щоб він не дихав холодним повітрям.

Хлопчик так боявся застудитись, що гірко плакав, коли з нього знімали шарф. Тепер Боря поздоровшав, взимку жодного разу не хворів, перестав горбитися.

Люда Б. може бути прикладом для дітей своєю чудовою поставою. Вона влітку завжди в трусиках, боса, а взимку — в легенькому пальті, у шапочці. В цьому році не пропустила жодного дня.

Слава, син матері-героїні, дуже любить бувати на повітрі в будь-яку погоду. І справді, він легко переносить навіть різкі коливання температури.

Перед усіма нами стояло одне завдання: кожен годину перебування дітей в приміщенні замінити годинною перебування на свіжому повітрі (не знижуючи тим якості і не зменшуючи часу, відведеного для обов'язкових занять).

Отже, повсякденне піклування про забезпечення тривалого перебування дітей на свіжому повітрі стало традицією дитячого садка № 2. Щороку ми удосконалюємо методику загартовування дітей. Батьки, віддаючи дітей до нашого дитячого садка, вже наперед ознайомилися з його

традиціями. Вони тепер беззаперечно виконують наші вимоги щодо полегшення дитячого одягу, своєчасного приходу дітей.

Досі ще у нас недостатньо налагоджено роботу з новоприбулими дітьми, внаслідок чого серед них ми маємо простудні захворювання. Особливо гостро відчувається недостатній досвід роботи по загартовуванню з трьохлітніми дітьми.

Ми намагаємося глибше вивчати дитину, нові заходи вводимо поступово, обережно. Щоденно враховуємо стан здоров'я новоприбулих, три-

маємо тісний зв'язок з лікарем.

Наш невеликий досвід показав нам, що не лише вихователі і батьки, а й навіть частина лікарів виявляють консерватизм щодо проведення загартовування в дитячих садках. Окремі лікарі недооцінюють ступінь витривалості дитячого організму.

Ми вважаємо, що додержання повітряного режиму, полегшення одягу дітей можуть і повинні стати загальними і обов'язковими правилами для батьків і в роботі кожного дитячого садка.

Нерівництво словесною творчістю дітей

Р. С. ФІШМАН,

вихователь дитячого садка № 55 м. Одеси

Виховання творчої особистості — невід'ємна частина комуністичного виховання.

Розвиваючи творчі здібності дітей ще в дошкільному віці, ми виховуємо в них якості, необхідні будівникові комунізму.

У дітей своєї групи я намагалася розвинути ініціативу, самостійність думки, творчі здібності в усіх видах діяльності, особливу увагу приділяла рідній мові.

Працюючи над словесною творчістю дітей, я ставила перед собою такі завдання:

1. Навчити дітей логічно мислити, розвинути зв'язну мову.

2. Розвинути художній смак і любов до літератури, до поезії, до художніх образів.

Робота над словесною творчістю дітей — це робота не тільки над мовою дітей, а й над їх загальним розвитком.

Те, про що я хочу розповісти, є досвідом моєї роботи протягом двох з половиною років з двома колективами дітей, причому з першим я працювала півтора року, а з другим — рік. Я намагалася, щоб робота з розвитку мови проводилася погоджено з роботою з інших розділів, сприяла моральному вихованню і освітнім цілям.

Готуючи оповідання за картинкою, за іграшкою, я завжди думала, про що нове діти дізнаються на занятті, що краще запам'ятають і чого навчаться. Я намагалася зробити так, щоб мова дітей була зв'язна, щоб якнайповніше розвивалися творчі можливості дітей.

Створення оповідання не є самоціль, а тільки метод для глибшого сприймання дітьми навколишнього світу, для виховання комуністичної моралі. Є. І. Тихеева пише: «Діти повинні розуміти, що суть не у словах, а в думках, у змісті, який вони відображають».

Я хочу розповісти про те, з чого я почала, як урізноманітнювала і ускладняла роботу, яких результатів досягла і які зробила висновки.

Для мене було ясно, що ця робота не може йти самопливом, що і тут потрібна сувора й струнка система, побудована за принципами дидактики. В цьому зайвий раз мене переконала робота А. П. Усової «Навчання у старшій групі дитячого садка».

Якими ж були діти, коли я з ними познайомилася? І в першому, і в другому випадку це були досить розвинені шестирічні діти, які вже мали певний запас знань і